

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 240/2017-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka 31. augusta 2017 prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUD. Jurajom Fúzerom, M. R. Štefánika 1256/22, Trebišov, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 331/2007 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 331/2007 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava II prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 331/2007 konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. [REDACTED] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 374,81 € (slovom tristosedemdesiatštyri eur a osemdesiatjeden centov), ktorú je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jurajovi Füzzerovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. apríla 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) na prieťahy v označenom konaní pred Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“), ktoré začalo 16. apríla 2007 a do podania sťažnosti nebolo právoplatne skončené.

2. Sťažovateľ žiadal vysloviť porušenie označených základných práv v konaní pred okresným súdom, prikázať okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, priznať finančné zadosťučinenie v sume 6 000 € a nahradiť trovy konania v sume 374,81 €.

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci vyjadrila predsedníčka okresného súdu, ktorá v liste z 29. júna 2017 po chronológii procesných úkonov vykonaných okresným súdom v konaní od 20. decembra 2007 uviedla, že k predĺženiu konania prispelo aj správanie účastníkov, ako napr. žiadosť žalobcu o prikázanie veci inému súdu, pomalé predkladanie dôkazov či viacnásobné ospravedlnenie sa z účasti na nariadenom pojednávaní. Uviedla, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania. Rovnako sa vyjadril aj sťažovateľ.

II.

4. Požiadavka rýchlosti súdneho konania sa stala ústavným princípom, pretože časový horizont toho, kedy sa účastníkovi dostáva konečné rozhodnutie vo veci, je neoddeliteľnou súčasťou práva na fair proces v jeho časovej dimenzii. Preto je vecou štátu organizovať svoje súdnictvo tak, aby princípy vyslovené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) boli rešpektované a prípadné nedostatky v tomto smere nešli na ťarchu účastníka, ale súdu, ktorý mal a má dostatok vhodných opatrení na zabezpečenie takého procesného postupu v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty pri riešení vzťahov medzi účastníkmi konania.

5. Ústavný súd nie je súčasťou súdnej sústavy a neprislúcha mu právo dozoru nad rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov. Do rozhodovacej činnosti súdov je v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy ústavný súd oprávnený zasiahnuť iba vtedy, ak boli ich konaním alebo nadväzujúcim rozhodnutím porušené ústavou (dohovorom) zaručené základné práva a slobody sťažovateľa.

6. Ústavný súd preskúmal konanie na okresnom súde z pohľadu dôvodov namietaných v podanej sťažnosti a dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa je dôvodná.

7. Ústavný súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach vyjadril, že medzi základné princípy právneho štátu patrí okrem iného aj právo na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. právo na vybavenie veci v primeranej lehote, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou základného práva na spravodlivý proces garantovaného v čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 688/2014, I. ÚS 49/2015).

8. Prieťahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jednorazový či viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje trvalé ohrozenie právne existujúceho stavu, pričom taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov. Z tej fakticity musí preto

následne vyplynúť, že dôsledkom takého zásahu orgánu verejnej moci nemožno čeliť inak ako ústavnou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezom ústavného súdu.

9. K otázke posudzovania dĺžky konania a jej primeranosti (resp. neprimeranosti) sa tak opakovane pripomína, že túto nemožno vyjadriť numericky, lebo je podmienená objektívne charakterom prejednávanej veci a musí byť skúmaná s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, zložitosť veci, požiadavky na vykonávanie dokazovania v priebehu konania, ako i správanie účastníkov a samotného súdu; do úvahy je pritom nutné vziať i to, čo je pre sťažovateľa v konaní predmetom sporu, resp. jeho význam pre účastníkov konania.

10. Záver o tom, či dĺžka konania je ešte primeraná a či už nie je, možno teda formulovať vždy s ohľadom na uvedené faktory, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené, pričom pri posudzovaní dôvodnosti tvrdenia o porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je nutné ku každej veci pristupovať individuálne a zvažovať, či s ohľadom na okolnosti prípadu ide o prietahy neodôvodnené, t. j. či sú pričítateľné súdu, a teda zakladajúce porušenie práva na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov. Toto právo totiž nie je dotknuté, ak sú prietahy spôsobené výlučne konaním účastníka, prípadne ak ide o vec, keď dĺžka konania zodpovedá jej zložitosti. V takých prípadoch trvanie konania istú dobu spravidla nie je nedôvodné a potreba zásahu ústavného súdu nie je daná.

11. V posudzovanej veci však nie je primárne prehliadnuteľné, že konanie o zaplatenie sumy 25 555,14 € pred okresným súdom trvá už od 20. decembra 2007 (vec bola postúpená okresnému súdu) a doteraz, teda viac ako 9 rokov nie je meritórne rozhodnuté. Prekážky ďalšieho postupu v konaní nemožno uspokojivo odôvodniť procesnou pasivitou účastníkov, lebo je povinnosťou súdu, aby organizoval svoje procesné úkony tak, že princípy zakotvené v ústave a dohovore budú rešpektované. Táto povinnosť vyplývala z § 6, § 114 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a od 1. júla 2016 vyplýva aj z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

Ústavný súd pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť súdu môže zapríčiniť porušenie práv garantovaných čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ak takáto činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa

tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na okresný súd, aby o nich rozhodol (I. ÚS 56/2016).

12. Ústavný súd vzhľadom na všetky uvedené dôvody uznal podmienky zásahu do prietáhov v doterajšom konaní a vyslovil porušenie vo výroku uvedených základných práv a v bode 2 výroku prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné práva boli porušené, aj primerané finančné zadost'učinenie (čl. 127 ods. 3 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 500 €, ktoré považoval s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu za primerané doterajšej neprimeranej dĺžke konania a správania jeho účastníkov.

14. Podľa čl. 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi, aby úplne alebo sčasti uhradil druhému účastníkovi jeho trovy konania. Aj v tejto veci sa ústavný súd rozhodol priznať sťažovateľovi úhradu za dva úkony právnej služby v celkovej sume 374,81 €, ktorú uložil zaplatiť okresnému súdu na účet jeho právneho zástupcu (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. august 2017